

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

ELSANATLARI TEKNOLOJİSİ

ELDE MARAŞ İŞİ

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. MARAŞ İŞİ TEKNİKLERİ	3
1.1. Sarma	3
1.1.1. Düz Sarma	4
UYGULAMA FAALİYETİ	5
1.1.2. Verev Sarma	8
UYGULAMA FAALİYETİ	9
1.1.3. Yarma Sarma	11
UYGULAMA FAALİYETİ	12
1.1.4. Kabartma Sarma	15
UYGULAMA FAALİYETİ	16
1.1.5. Delikli Sarma	19
UYGULAMA FAALİYETİ	20
1.2. Pesent	22
1.2.1. Düz Pesent	22
UYGULAMA FAALİYETİ	23
1.2.2. Verev (şekline göre) Pesent	26
UYGULAMA FAALİYETİ	27
1.3. Balıksırtı	30
UYGULAMA FAALİYETİ	31
1.3.1. Hasır İğne	33
UYGULAMA FAALİYETİ	34
1.3.2. Pamukla Kabartma	36
UYGULAMA FAALİYETİ	37
1.3.3. Pamuklu İplikle Kabartma	38
UYGULAMA FAALİYETİ	39
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	41
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	42
2. SÜSLEME TEKNİKLERİ	42
2.1. Tırtıl ve Kurt ile Sarma	43
UYGULAMA FAALİYETİ	44
2.2. Tırtılla Kum	46
UYGULAMA FAALİYETİ	47
2.3. Tırtıl ve Kurt ile Hasır İğne	48
UYGULAMA FAALİYETİ	49
2.4. Tırtıl veya Kurt ile Kirpik	51
UYGULAMA FAALİYETİ	52
2.5. Tırtıl İle Kordon Bükme	54
UYGULAMA FAALİYETİ	55
2.6. Tırtıl ile Sap İşi	56
UYGULAMA FAALİYETİ	57
2.7. Pul Dikme	58
UYGULAMA FAALİYETİ	59
2.8. Pul ve Boncuk Dikme	61

UYGULAMA FAALİYETİ	62
2.9. Boncuk Dikme	63
UYGULAMA FAALİYETİ	64
2.10. Beyoğlu Taşı Dikme (Stras).....	65
UYGULAMA FAALİYETİ	66
2.11. Tahta Boncuk Sarma.....	67
UYGULAMA FAALİYETİ	68
2.12. Kordon İle Atma İşi Yapmak.....	70
UYGULAMA FAALİYETİ	71
2.13. Maraş İşinde İpliklerin Mumlarının Alınması	74
UYGULAMA FAALİYETİ-13	75
2.14. Maraş İşinde İşlemeyi Kartondan Temizleme	76
UYGULAMA FAALİYETİ	76
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	78
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	79
3. KENAR TEMİZLİĞİ	79
3.1. Maraş İşinde Kullanılan Kenar Temizleme Teknikleri Önemi.....	79
3.1.1. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar.....	80
UYGULAMA FAALİYETİ	81
3.2. Bitmiş İşin Astarlanması.....	84
UYGULAMA FAALİYETİ	85
ÖĞRENME FAALİYETİ- 4.....	88
4. ÜTÜ YAPMA	88
4.1. Ütülemenin Önemi.....	88
4.2. Bitmiş İşin Ütülenmesi.....	89
4.2.1. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler	89
4.2.2. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapmak	89
4.2.3. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar	89
UYGULAMA FAALİYETİ	90
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	91
ÖĞRENME FAALİYETİ- 5	92
5. BİTMİŞ ÜRÜNÜN KALİTE KONTROLÜNÜ YAPMAK.....	92
5.1. Kalite Kontrol	92
5.2. Kalite Kontrolün Amacı.....	92
5.3. Alt İplik Temizleme	93
5.4. Üst İplik Temizleme.....	93
5.5. Tela	93
5.5.1. Tela Çeşitleri.....	93
5.6. Leke Tanımı.....	93
5.6.1. Leke Temizleme Yöntemleri	93
UYGULAMA FAALİYETİ	94
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	95
MODÜL DEĞERLENDİRME	96
KAYNAKÇA	97

AÇIKLAMALAR

KOD	215ESB294
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/ MESLEK	El Ve Makine Nakışı
MODÜLÜN ADI	Elde Maraş İşi
MODÜLÜN TANIMI	Maraş işi iğne tekniklerini, yardımcı ve süsleme iğnelerini, kenar temizleme teknikleri, ütü yapmak ve kalite kontrol konularını içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Elde maraş işi tekniğinde işleme için hazırlık yapmak
YETERLİK	Elde maraş işi tekniklerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile; gerekli ortam sağlandığında ürüne ve tekniğe uygun olarak Maraş işi iğne tekniklerini kullanarak işleyip; ürüne dönüştürebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none"> 1.Tekniğe uygun olarak Maraş işi iğne tekniklerini yapabileceksiniz. 2.Tekniğe uygun olarak yardımcı ve süsleme iğne tekniklerini yapabileceksiniz. 3.Tekniğe uygun olarak kenar temizliği yapabileceksiniz. 4.Tekniğe uygun olarak ütü yapabileceksiniz. 5.Tekniğe uygun olarak kalite kontrol yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlık ve temiz atölye Donanım: Desen kitapları, fotoğraf, dergi, yapılmış ürün örnekleri, renk katalogları kumaş, mumlanmış iplik, sim çeşitleri, biz, iğne, süsleme için kullanılacak malzemeler, ütü, ütü bezi, ütü masası.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Maraş işi, milli işlemler arasında önemli bir yere sahiptir.

Sim, sırma vb. gibi parlak ipliklerle yapıp üzeri süslemelerle zenginleştirildiğinde ortaya oldukça görkemli ve pırıltılı bir işleme tekniği çıkmaktadır.

Maraş işi yüzü ve tersi birbirinden farklı tek yüzlü bir işlemedir. Bu işleme; işleme öncesi hazırlık ve işleme esnasında kullanılan araç ve gereçler bakımında diğer işlemlerden çok daha farklı ve zengindir. İşleme tekniği olarak alt iplik üstten, üst iplik alttan görünmez.

Yapıldığı dönemler de uygulandığı yerler ve kullanım alanlarından dolayı tercih edilen işlemlerdendir. Günümüzde de aynı öneme sahiptir.

Sizde bu faaliyetleri başarı ile tamamladığınızda Maraş işinden oldukça görkemli ve ışıltılı ürünler yapabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Maraş işi iğne tekniklerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Maraş işinin özelliklerini araştırınız. Örneklerini sınıf içinde arkadaşlarınızla inceleyiniz.

1. MARAŞ İŞİ TEKNİKLERİ

1.1. Sarma

Sarma, Maraş işinin temelini oluşturur. İki yüzlü sarma tekniğidir, tersinden hristo teyel görüntüsü vardır. Üstte sim altta mumlu iplik kullanılır. Sarmayı, düz, verev (şekline göre), yarmalı, delikli ve kabartma olarak gruplandırabilir.

Resim 1. 1

1.1.1. Düz Sarma

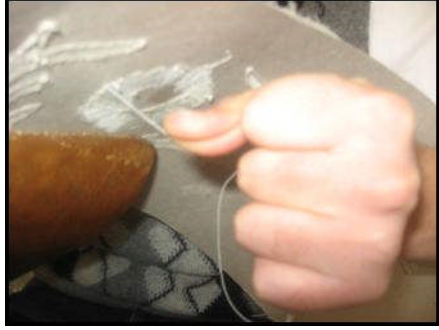

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- 3 makara sim
- Dikiş iğnesi
- Alt iplik
- Möhlüke
- Mum bezi
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

DÜZ SARMA

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşi cüldenin ağız kısmına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru düz sarma yapacak şekilde yerleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makaraları cağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçirin ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Başlama noktasından 1 cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz. ➤ İlmek içine simlerinizi geçirin.	 <p>Resim 1.2</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İlmek içinde kalan simleri aşağıya alınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi biraz ileriye batırınız. ➤ İğneyi yüze çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sarmaya desenin üst kısmından başlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simleri, ipliğin arasına alarak aynı delikten iğneyi aşağı geçirin.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizin ucu sivri olmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliği aşağı çekerken, simleri yatay olarak sağ elinizle tutup, orta veya işaret parmağınızın tırnağı ile düzeltiniz.	 <p>Resim 1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Simlerin yan yana dizilebileceği aralıklarla batınız.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Altta, ipliği işaret parmağınıza dolayıp sıkıca aşağı çekerken, simleri düzelterek yerine oturtunuz. 	 <p style="text-align: center;">Resim 1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Düğüm mukavva ile kumaş arasında kalmalı, üstten alt ipliği alttan sim görünmemelidir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi desenin öbür tarafına batırıp, iğneyi yüzeye çıkarınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sarma işlemini birleşme noktaları dikkate alınarak yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşlem basamaklarını simler yan yana gelecek şekilde tekrar ederek oyulmuş desenin üzerini sarınız. ➤ Sarmada yol ayırımına gelince, sim sivri uca kenardan yürütülür ve yeni uç başlayarak devam ediniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim 1.5</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Çamaşır ipeği ile simleri bir arada kullanarak sarma yapabilirsiniz. ➤ Kavisli veya köşe dönmelerinde iç tarafa sık dış tarafa seyrek batınız. ➤ Desenin diğer bölümlerine geçiş yaparken oyulmuş desenin kenarından simi yürütülerek uç noktasına geliniz ve deseni işlemeye başlayınız. ➤ Desenin uzak kalan kısımlarında ise sim kesilmeli ve desenin uç noktasından tekrar başlanmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Düz sarma işlemi bitince simleri, ilmek tam sıkışmadan 2-3 mm kesiniz, ilmeği sıkıştırınız, üst ipliği alta çekiniz. ➤ Alt iplik ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Altta mumlu iplik bittiği zaman alt ipliği oyulmuş desenin kenar hatlarından küçük geri dönüşler yapılarak altta çapraz görüntü verecek şekilde tutturulur ve alt ipliğini işlemeye devam edilir.

Resim 1.6

Resim 1.7 Maraş işini sim ve çamaşır ipeği renklendirilmiş bir çalışma

Resim 1.8:Çanta

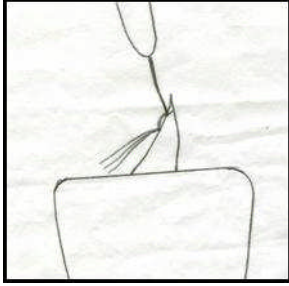

1.1.2. Verev Sarma

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Dikiş iğnesi
- Çağ
- 3 makara sim
- Alt iplik
- Mum bezi
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

VEREV SARMA

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşi cülidenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru verev sarma yapacak şekilde yerleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makaraları çağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçiriniz ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Başlama noktasından 1 cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sağ, iğneyi sol elinizde tutunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Düğüm mukavva ile kumaş arasında kalmalı, üstten alt ipliği alttan sim görünmemelidir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi oyulmuş desenin kenarına verev olacak şekilde batırınız, iğneyi yüzeye çıkarınız.	 <p>Şekil:1.1</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi karşıya verev gelecek şekilde elinizle tutarak geçiriniz. ➤ İğneyi aynı delikten simi içine alacak şekilde batınız.	 <p>Şekil:1.2</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi karşı tarafa verev gelecek şekilde batınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sarma yürütülürken her iki kenardaki batışlar aynı sıklıkta olmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi karşıya verev gelecek şekilde elinizle tutarak iğneyi aynı delikten simi içine alacak şekilde batınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simlerin yan yana gelmesi için parmağınızla düzeltiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aynı işlemleri tekrarlayarak verev sarmayı tamamlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verev sarmanın düzleşmesine engel olunmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşleme bitince simi alta geçirin. ➤ Alt iplik ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mumlu iplik bittiği zaman, alt ipliği oyulmuş desenin kenar hatlarından küçük geri dönüşler yapılarak altta çapraz görüntü verecek şekilde tutturulur.

Resim:1.9: Verev sarma ile çalışılmış bir kese

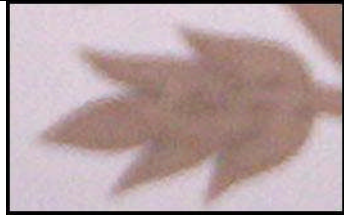
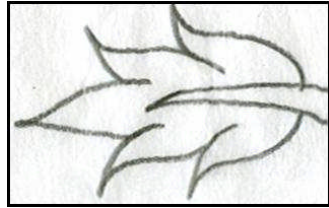
1.1.3. Yarma Sarma

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- Dikiş iğnesi
- 3 makara sim
- Alt iplik
- Mum bezi
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

YARMA SARMA

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
<p>➤ İşi cüldenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru yarmalı sarma yapacak şekilde yerleştiriniz.</p>	 <p>Resim:1.10</p>
<p>➤ Makaraları çağa yerleştiriniz.</p>	
<p>➤ Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.</p>	
<p>➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçiriniz ucunu düğümleyiniz.</p>	<p>➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.</p>
<p>➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.</p>	 <p>Resim:1.11</p> <p>Şekil:1.3</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yarma sarma yapılacak yaprak desenin de möhlüke ile yarma yapılacak kısımları belirleyiniz. ➤ Başlama noktasından 1 cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak bizi kartona batırınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim:1.12</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırın. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi çok çekmeyiniz astarla karton arasına gizleyiniz. Düğüm mukavva ile kumaş arasında kalmalı, üstten alt ipliği alttan sim görünmemelidir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin yarmalı bölümüne gelinceye kadar sarma yapınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşlemeye bu şekilde devam ediniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim:1.13</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yarmalı yere gelince bizi yarma noktasına batınız. İğneyi yüzeye çıkınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi karşıya düz gelecek şekilde elinizle tutarak geçiriniz. ➤ İğneyi aynı delikten simi içine alacak şekilde batınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin özelliğine dikkat ediniz.

<p>➤ Desenin kenar kısmına bizi batırınız, iğneyi yüzeye çıkarınız.</p>	 <p>Resim:1.14</p>
<p>➤ Simi karşıya düz gelecek şekilde elinizle tutarak geçiriniz. ➤ İğneyi aynı delikten simi içine alacak şekilde batınız.</p>	
<p>➤ Aynı işlemi tekrarlayarak işlemeye devam ediniz.</p>	<p>➤ Altta mumlu iplik bittiği zaman alt ipliği oyulmuş desenin kenar hatlarından küçük geri dönüşler yapılarak altta çapraz görüntü verecek şekilde tutturulur ve alt ipliğini işlemeye devam edilir.</p>
<p>➤ Alt iplikle ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız</p>	

Resim:1.15 Kese

Resim:1.16 Kese

1.1.4. Kabartma Sarma

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- 5, 6 makara sim
- Alt iplik
- Mum bezi
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

KABARTMA SARMA

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşi cüldenin ağızına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru kabartma sarma yapacak şekilde yerleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desende tüm düz hatlar işlendikten sonra kabartma işlemini yapılacaktır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makaraları çağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kabartma kartonun rengi sime uygun olmalıdır. Kabartma işlemi, yorgan ipi ile yapıldıysa sulu boya veya yaldızla boyayabilirsiniz (simin rengine uygun renk olmalı).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçiriniz ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Başlama noktasından 1 cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız.	 <p>Resim:1.17</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kabartmanın oyulması ve zımpara işleminin iyi yapılması gerekir. Sarma yaparken simlerin kaymasını önler.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Biz sağ, iğne sol elde duracaktır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi çok çekmeyiniz astarla karton arasına gizleyiniz. ➤ Düğüm mukavva ile kumaş arasında kalmalı, üstten alt ipliği alttan sim görünmemelidir.

➤ Kabartmanın sarmasını yaparken düz veya yarma yaprak sarmanın işlem basamaklarını uygulayınız.

Resim:1.18

➤ Kabartmanın sarma işleminde 3 boyutlu görüntü verilmek istendiği için düz sarmaya göre daha sık batışlar olmalıdır.

➤ Kabartma sarma işlemi bitince simleri, ilmek tam sıkışmadan 2,3 mm'den kesiniz, ilmeği sıkıştırınız, üst ipliği alta çekiniz. Alt iplikle ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız

Resim:1.19 Kabartma sarma

Resim:1.20 Kabartmaları yoğun bir çalışma

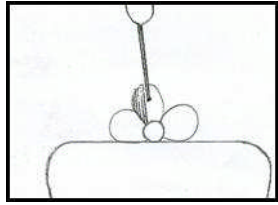

1.1.5. Delikli Sarma

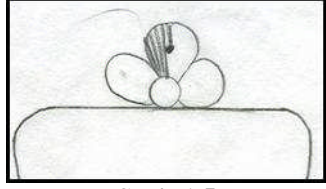

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- 3 makara sim
- Alt iplik
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

DELİKLİ SARMA

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşi cüldenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru delikli mine yapacak şekilde yerleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makaraları cağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçirin ucunu düğümleyiniz. ➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mamları siliniz. ➤ Sarmaya üstten başlayınız
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Başlama noktasından 1 cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız. ➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sarmanın yönünü desenin üzerine çiziniz. ➤ Simi çok çekmeyiniz. Düğüm mukavva ile kumaş arasında kalmalı, üstten alt ipliği alttan sim görünmemelidir, astarla karton arasına gizleyiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırınız. ➤ Mineyi içten dışa doğru sarmaya başlayınız. ➤ İç tarafa daha sık dışa daha seyrek batışlarla işlemeye devam ediniz. ➤ Yaprağın ortasına gelince bizi kartona delik açarak batınız.	 <p>Resim:1.21</p> <p>Şekil:1.4</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliği üste çıkararak simi alta geçiriniz. ➤ Kenardan ortaya batarken az önce oluşan deliğe batınız. ➤ Tekrar kenara batınız. ➤ Kenardan ortaya batınız, deliğin altında kalan kısmını da işleyiniz.	 <p>Resim:1.22</p>

	 <p style="text-align: center;">Şekil:1.5</p>
<p>➤ Delikli sarmadan sonra düz sarmayla yaprağı işlemeye devam ediniz.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim:1.23</p> <p>➤ Simlerin üst üstte değil yan yana gelmesine dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Diğer yapraklarda da aynı işlemleri tekrarlayarak mineyi bitiriniz.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim:1.24</p>
<p>➤ Delikli sarma işlemi bitince simleri, ilmek tam sıkışmadan 2,3 mm'den kesiniz, ilmeği sıkıştırınız, üst ipliği alta çekiniz. Alt iplikle ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız.</p>	

Resim:1.25 Delikli sarma

Resim:1.26

1.2. Pesent

Pesentler geniş alanlarda uzun sarma ipliklerini bölerek, işlemenin daha gösterişli görülmesini sağlayan, belirli bir düzen içinde batılması ile oluşan işleme tekniğidir.

1.2.1. Düz Pesent

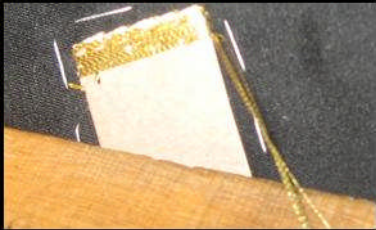

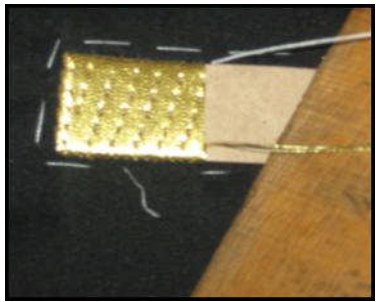
➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Çağ
- 4 makara sim
- Alt iplik
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

DÜZ PESENT

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ İşi cüldenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru düz pesent yapacak şekilde yerleştiriniz.</p>	 <p>Resim:1.27</p>
<p>➤ Makaraları çağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.</p>	
<p>➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçirin ucunu düğümleyiniz.</p>	<p>➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.</p>
<p>➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.</p>	
<p>➤ Başlama noktasından 1 cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız.</p>	
<p>➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz.</p>	
<p>➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırınız.</p>	<p>➤ Simi çok çekmeyiniz astarla karton arasına gizleyiniz.</p>
<p>➤ Bizi kartonun öbür tarafına (köşeyi verevine saracak şekil) batırıp iğneyi yüze çıkarınız. ➤ Pesentin kenar verev sarmasını yapınız.</p>	 <p>Resim:1.28</p> <p>Resim:1.29</p>

<p>➤ Kenarın verev sarmasından sonra simi düz olarak bir defa işleyiniz.</p>	 <p>Resim:1.30</p>
<p>➤ Birinci sıradaki pesent deliğine bizi batırınız, alttaki iğneyi yukarıya çıkarınız, simi alta alınız.</p> <p>➤ Bizi kenara batınız ve iğneyi yüze çıkarınız. Simi iplik arasına alıp, iğneyi aşağıya çekerken simi tırnağınızla yatırınız.</p>	 <p>Resim:1.31</p> <p>Resim:1.32</p>
<p>➤ Bizi desen üzerindeki noktalarından batma noktasına batırınız, iğneyi yüzeye çıkarınız. Simi alta alınız.</p> <p>➤ Bizi kenara batırınız, iğneyi yüzeye çıkarınız, simi alta alınız.</p>	 <p>Resim:1.33</p> <p>➤ 1.sıra tamamlanır. 2.ve diğer sıralarda merdiven basamağı çılır ve inilir.</p>
<p>➤ Desenin şekline göre çizilmiş olan pesentın noktalarına battarak sarmaya devam ediniz.</p>	 <p>Resim:1.34</p>
<p>➤ Sağ kenarı sol kenara yapılan verev sarma ile bitiriniz.</p>	<p>➤ Noktaların geniş hattı bölmesi bakımından önemlidir.</p>

➤ Düz pesent işlemi bitince simleri, ilmek tam sıkışmadan 2,3 mm den kesiniz, ilmeği sıkıştırınız, üst ipliği alta çekiniz. Alt iplikle ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız.

➤ Düz pesent, bordür vb.yerlerin sarılmasında kullanılır.

Resim:1. 35 Düz pesent çalışması

Resim: 1. 36 Düz pesent ile çalışılmış karanfil

Resim:1.37 Düz pesent ile çalışılmış gül

1.2.2. Verev (şekline göre) Pesent

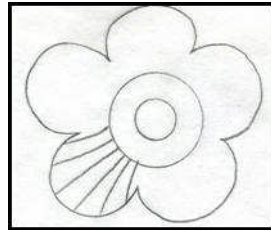
➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- 4 makara sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Mum bezi
- Makas.

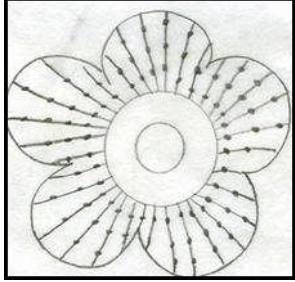

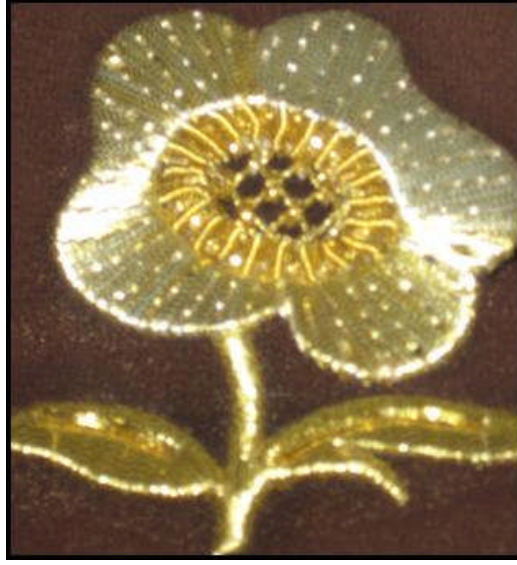
UYGULAMA FAALİYETİ

VEREV (ŞEKLİNE GÖRE)PESENT

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşi cüldeyin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru verev pesent yapacak şekilde yerleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makaraları çağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçirin ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verrev pesentin başlama noktasından 1 cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikkatli olunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliği aşağı çekerken, simi yatay olarak sağ elinizle tutup orta veya işaret parmağınızın tırnağı ile yatırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Altta ipliği işaret parmağınızla dolayıp aşağı çekerken simi dik olarak yukarıya çekiniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi kartonun öbür tarafına (köşeyi verevine saracak şekil) batırıp iğneyi yüze çıkarınız. ➤ Pesentin kenar verev sarmasını yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verrev pesent bir kenarı dar, karşı kenarı geniş desenlerde uygulanır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kısa kenardan başlayarak uzun kenara doğru genişleyen aralıklarla çizgiler çiziniz.	

Şekil:1.6

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çizgiler üzerinde batış noktasını belirleyiniz. ➤ Düz sarma yapılırken belirlenmiş olan batış noktalarına batıp verev pesent oluşturunuz. 	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil:1.7</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kısa kenara sık uzun kenara seyrek batışlar olmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Genellikle tek sıra delikler dibe paralel konur. Şekle göre deliklere bir defa batarak sarma yapıldıktan sonra alt kenara geçilir. Şekline göre verev pesent çalışmasına devam ediniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sarmaya, alt kenara dik olarak devam ediniz. ➤ Verev pesent yaparken düz batışlar yapılmamaktadır. Batışlar hep verev olmalıdır, olmadığı zaman desenin verev görüntüsü yok olmaktadır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verev pesent işlemi bitince simleri, ilmek tam sıkışmadan 2,3 mm. kesiniz, ilmeği sıkıştırınız, üst ipliği alta çekiniz. Alt iplik ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız. 	

Resim138:Şekline göre pesent

Resim1.39:Düz ve şekline göre pesent çalışması

1.3. Balıksırtı

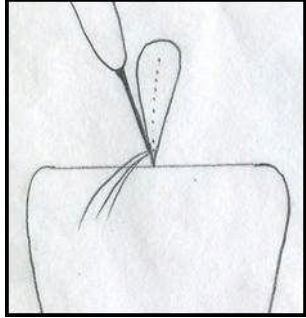
Resim:1.40

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- 3 makara sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

BALIKSIRTI

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşi cüldenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru balıksırtı yapacak şekilde yerleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makaraları cağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçirin ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele alınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Balıksırtı yapılacak yerinin 1cm aşağıya desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri dönerek bir ilmek oluşturunuz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliği aşağı çekerken, simi yatay olarak sağ elinizle tutup orta veya işaret parmağınızın tırnağı ile yatırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Altta ipliği işaret parmağınızla dolayıp aşağı çekerken simi dik olarak yukarıya çekiniz.	

Şekil:1.8

<p>➤ Möhlüke ile balıksırtı yapılacak yerin ortasını yarınız.</p>	
<p>➤ Desenin alt ucundan verev olarak sarmaya başlayınız (desenin tek tarafını).</p>	<div data-bbox="834 437 1144 756" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Şekil:1.9</p> <p>➤ Kenarlara sık ortaya seyrek veya ortaya sık kenarlara seyrek batılığında balıksırtı giderek düzleşecek veya görüntüsü bozulacaktır. İşleme yaparken dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Desenin üst noktasına gelindiği zaman batışlar desene göre ayarlanmalı diğer bölümde aynı şekilde işlenmelidir.</p>	<div data-bbox="844 1033 1133 1332" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Şekil:1.10</p> <p>➤ Desenin şekline göre batış noktaları ayarlanmalıdır.</p>
<p>➤ Balıksırtı işlemleri bitince simleri, ilmek tam sıkışmadan 2,3 mm den kesiniz, ilmeği sıkıştırınız, üst ipliği alta çekiniz. Alt iplik ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız.</p>	

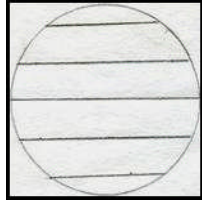
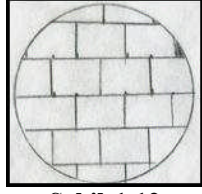
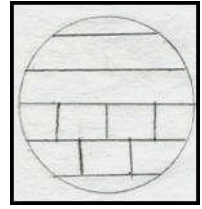
1.3.1. Hasır İğne

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

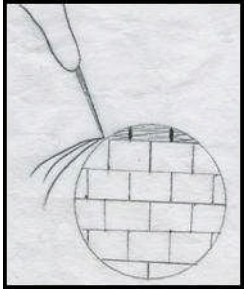
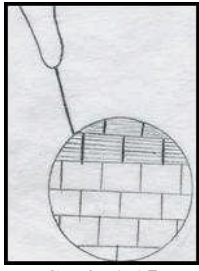
- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- 3 makara sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Mum bezi,
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

HASIR İĞNE

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Desen üzerinde hasır iğnesi yapılacak yeri tespit ediniz.</p> <p>➤ Tespit edilen yerinin ilk önce yatay çizgilerini çiziniz.</p>	 <p>Şekil:1.11</p> <p>➤ Ortadan kenara doğru çiziniz.</p>
<p>➤ Yatay çizgilerin arasına kesik çizgilerle ortadan başlayarak 1cm (ya da istediğiniz aralıkta)bölerek çiziniz.</p>	 <p>Şekil:1.12</p> <p>Şekil:1.13</p> <p>➤ Ortadan kenara doğru çiziniz. Çizimlerde cetvel kullanınız.</p>
<p>➤ İşi cüldenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru hasır iğne yapacak şekilde yerleştiriniz.</p>	
<p>➤ Makaraları cağa yerleştiriniz. Makaralardan gelen simlerin uçlarını birleştiriniz.</p>	
<p>➤ Alt ipliğini mumlayınız.</p> <p>➤ İpliği iğneye geçiriniz ucunu düğümleyiniz.</p> <p>➤ Bizi sağ ele, iğneyi sol ele almız.</p>	<p>➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz</p>
<p>➤ Hasır iğnesi yapılacak desenin tam kenarına dik olarak kartona batırınız.</p>	
<p>➤ İğneyi üste çıkarınız, ipliğin altından batıp geri</p>	

dönerek bir ilmek oluşturunuz.	
➤ Simi bir önceki işlemde oluşan halkanın içinden geçirerek sıkıştırınız.	
➤ İpliği aşağı çekerken, simi yatay olarak sağ elinizle tutup orta veya işaret parmağınızın tırnağı ile düzeltiniz.	
➤ Altta ipliği işaret parmağınızla dolayıp aşağı çekerken simi dik olarak yukarıya çekiniz.	
➤ Hasır iğnesine desenin bölünmüş olan noktasından üstten başlayınız. Möhlüke yardımı ile kesik çizgileri yarınız (Batma yerini).	
	Şekil:1.14
➤ Simleri birinci bölüme alınız, ikinci bölümün kenarına bizi batınız. İğneyi yüzeye çıkarınız.	
➤ Alttaki mumlu iplik ile simi tutturunuz, bizi tekrar kenara batınız. Simi kenara alınız.	
➤ Yapmak istediğiniz genişliği göre 3,4 kez aynı işlemleri yaparak düz sarma gibi sarınız.	
➤ İkinci sırada aynı işlemleri yaparak hasır iğneyi oluşturunuz.	
	Şekil:1.15
➤ Hasır iğne işlemi bitince simleri, ilmek tam sıkışmadan 2,3 mm den kesiniz, ilmeği sıkıştırınız, üst ipliği alta çekiniz. Alt iplikle ile üst ipliğin uçlarını sıkıca bağlayınız.	

1.3.2. Pamukla Kabartma

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- Alt iplik
- Möhlüke
- Pamuk
- Yapıştırıcı
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

PAMUKLA KABARTMA

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Desen üzerinde pamukla kabartma yapılacak yeri tespit ediniz.	
➤ Pamuktan 1 cm kalınlığında bir parça kesiniz.	
➤ Pamuğa aralıklarla yapıştırıcı sürerek avucunuzda yuvarlayınız.	
➤ Pamuğun uçlarını birleştirerek, yapıştırıcı ile yapıştırınız.	
➤ Pamukla kabartılacak desenin üzerine yapıştırıcı sürünüz.	
➤ Hazırladığınız pamuklu halkayı desenin üzerine yapıştırınız.	➤ Pamukla yapılan kabartmada tırtıl ile kapatabilirsiniz.
➤ İşi cüldenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru pamukla kabartma yapacak şekilde yerleştiriniz.	
➤ Tırtılları 1 cm (yapacağınız yerin büyüklüğüne ve şekline göre) uzunluğunda kesiniz.	
➤ İpliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçiriniz ucunu düğümleyiniz.	➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.
➤ Bizi, sarma yapmak istediğiniz kısmın dış çizgisine batırınız. İğneyi yüzeye çıkarınız.	
➤ Kesmiş olduğunuz tırtıllardan birini iğneye geçiriniz.	
➤ Bizi sarma yapmak istediğiniz, kısmın iç çizgisine (çıktığınız noktaya dik gelecek şekilde) karşısına batırınız, iğneyi aşağıya alınız.	➤ Dolgu sarma yapılıyorsa, halkanın dış tarafına seyrek iç tarafına sık batılır.
➤ Bizi dış çizgi üzerine batırınız ve iğneyi yüze çıkarınız.	➤ Halka sarmalarında daima dıştan içe batılır.
➤ Pamukla kabartma işlemi bitince ipliği sağlamlaştırınız.	

1.3.3. Pamuklu İplikle Kabartma

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- 3 makara sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

PAMUKLU İPLİKLE KABARTMA

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pamuklu iplikle kabartma yapılacak yerin işleme kumaşı kartona gerilmeden belirlenmesi ve alt dolgusunun işlenmesi gereklidir.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen üzerinde pamuklu iplikle kabartma yapılacak yeri tespit ediniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pamuklu ipliği iğnenize geçiriniz. İpliğin ucunu düğümleyiniz.	 <p>Şekil:1.16</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi başlama noktasından çıkarınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin kenarına nakış teyeli yapınız.	 <p>Şekil:1.17</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nakış teyeli üstten ➤ 2-3 mm alttan 1-2ipliktir.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ İkinci sırada, teyeli kaydırarak yapınız. ➤ Dolgunun birinci katını tamamlayınız. 	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil:1.18</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dolgunun yuvarlak görünümde olması için, her katta, bir içeriden başlanır ve bitirilir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dolgunun, ikinci katında kenardan bir sıra içerden başlayınız. Dolgunun kaç sıra olacağına görünüşüne göre karar veriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi, aynı noktalara batmayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşi cüldenin ağzına soldan sağa ve yukarıdan aşağı doğru pamuklu iplikle kabartma yapacak şekilde yerleştiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Şeklin sivri kısımlarında dolgu çok az yapılır. Uç kısımlara ulaşmadan geri dönülür.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tırtılları 1 cm (yapacağınız yerin büyüklüğüne ve şekline göre) uzunluğunda kesiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pamuklu iplikle yapılan kabartmada tırtıl ve sim ile kapatabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliğini mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçiriniz ucunu düğümleyiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi, sarma yapmak istediğiniz kısmın dış çizgisine batırınız. İğneyi yüzeye çıkarınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kesmiş olduğunuz tırtıllardan birini iğneye geçiriniz. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sarma yapmak istediğiniz, kısmın iç çizgisine (çıktığınız noktaya dik gelecek şekilde) karşısına batırınız, iğneyi aşağıya alınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dolgu sarma yapılıyorsa, halkanın dış tarafına seyrek iç tarafına sık batılır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi dış çizgi üzerine batırınız ve iğneyi yüze çıkarınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Halka sarmalarında daima dıştan içe batılır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pamukla kabartma işlemi bitince ipliği sağlamlaştırınız. 	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değiştirerek değerlendiriniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Maraş işi tekniklerini araştırdınız mı?		
2	Yapılacak işi cüldeye nasıl yerleştireceğinizi öğrendiniz mi?		
3	Çağ, biz, möhlüke, balmumu gibi malzemelerin nerede nasıl kullanacağınızı araştırdınız mı?		
4	Desen içerisinde maraş işi iğnelerini nerede uygulayacağınızı araştırdınız mı?		
5	Düz sarmayı uyguladınız mı?		
6	Verev sarmayı uyguladınız mı?		
7	Yarma sarmayı uyguladınız mı?		
8	Balmumu ile mumladığınız ipliğin fazla mumlarını nasıl alacağınızı öğrendiniz mi?		
9	Kabartma sarma yapılmadan önce nelere dikkat edilmelidir?		
10	Kabartma sarmayı uyguladınız mı?		
11	Delikli sarmayı uyguladınız mı?		
12	Düz pesenti uyguladınız mı?		
13	Verev pesenti uyguladınız mı?		
14	Hasır iğneyi uyguladınız mı?		
15	Balıksırtı iğneyi uyguladınız mı?		
16	Pamukla kabartmayı uyguladınız mı?		
17	Pamuklu iplikle kabartmayı uyguladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucun da eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

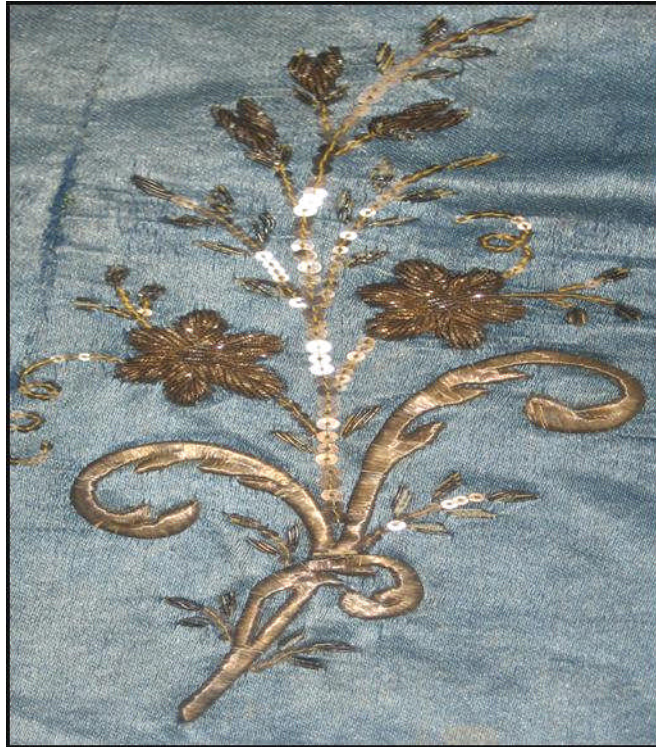
Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Maraş işine uygun yardımcı ve süsleyici iğne tekniklerini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Maraş işi kullanılan yardımcı ve süsleyici malzemelerinin özelliklerini araştırınız. Örneklerini sınıf içinde arkadaşlarınızla inceleyiniz.

2. SÜSLEME TEKNİKLERİ

Süsleme tekniklerini ürünün işlenmesi tamamlandıktan sonra uygulanır. Kumaşa, ürüne, desene, kullanılacak yere uygun malzeme ve teknik seçilir.

Resim2.1: Süsleme yapılmış örnek çalışma

2.1. Tırtıl ve Kurt ile Sarma

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

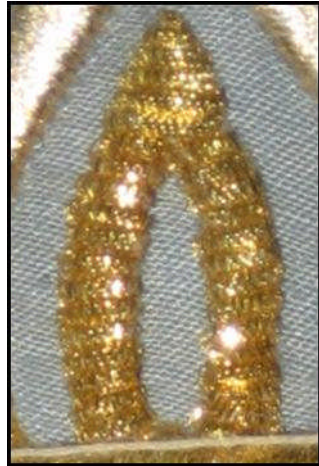
- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tırtıl ve rengine uygun iplik
- Kurt ve rengine uygun iplik
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

Resim 2.2: Mat ve parlak tırtıllar

UYGULAMA FAALİYETİ

TIRTIL VE KURT İLE SARMA

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliği mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fazla olan mumları siliniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi sarma yapmak istediğiniz desenin başlama noktasına batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desene uygun uzunlukta kesin. ➤ Tırtılı veya kurtu iğneye geçirin.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tırtılı veya kurtu uygulanacak yere göre büyüklüğünü ayarlayınız. ➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz. ➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilir gibi tek tekte kullanabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin diğer kenarına bizi batırınız iğneyi altta geçirin.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atölyedeki kuralara dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İkinci sıra için birinci sarmanın dibinden bizi batırınız, iğneyi yüzeye çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tırtılların veya kurtların yan yana gelmesine dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desene uygun uzunluktaki tırtılı veya kurtu iğneye geçirin.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin diğer kenarına bizi batırınız iğneyi altta geçirin.	<p>Resim:2.3</p>

➤ Aynı işlem basamaklarını desen sonuna kadar tekrar ediniz.	➤ Desen özelliğine göre sarmanın yönü verev olarak belirlenirse verev sarma yapılabilir.
➤ Tırtıl veya kurt ile sarma işleminin sonunda iplik altta alınmalı sağlaştırıldıktan sonra fazlası kesilmelidir.	

Resim2.4 :Mat ve parlak tırtıla yapılmış düz sarma

Resim2.5: Tırtıl ve kurt ile verev sarma

2.2. Tırtılla Kum

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tırtıl ve rengine uygun iplik
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

TIRTILLA KUM

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilir.
➤ Tırtılları, kum tırtıl yapılacak desene uygun uzunluklarda kesiniz.	➤ Tırtılın veya kurtun uygulanacak yere göre uzunluğunu ayarlayınız. ➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz. ➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilir gibi tek tekte kullanabilirsiniz.
➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	➤ Fazla olan mumları siliniz.
➤ Bizi, kum tırtıl yapmak istediğiniz desenin ortasına batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Desene uygun uzunlukta tırtılı iğneye geçirin.	➤ Tırtılı uygulanacak yere göre büyüklüğünü ayarlayınız. ➤ Tırtılın şeklini bozmamaya dikkat ediniz.
➤ İlk çıktığınız noktadan geri dönünüz.	➤ Aynı noktaya batınız.
➤ Bir önceki tutturduğunuz tırtılın hemen yanından bizinizi batırınız, iğneyi üstte çıkarınız.	
➤ Tırtılı iğneye geçirin, çıktığınız noktadan geri dönünüz.	
➤ İşlem basamaklarını tekrarlayarak deseni tamamlayınız.	➤ Desen içindeki boşlukları istediğiniz sıklıkta doldurabilirsiniz.
➤ Tırtilla kum işleminin sonunda iplik altta alınmalı sağlaştırdıktan, sonra fazlası kesilmelidir.	

Resim2.6: Desen içerisine tirtilla kum yapılmış örnek

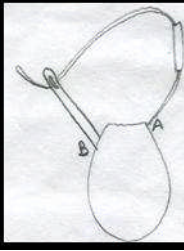
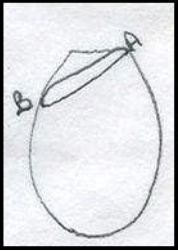
2.3. Tirtıl ve Kurt ile Hasır İğne

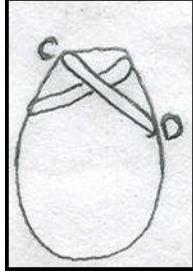
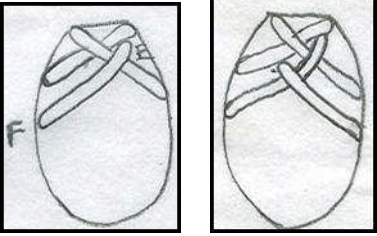

➤ **Kullanılan Araç ve Gereçler**

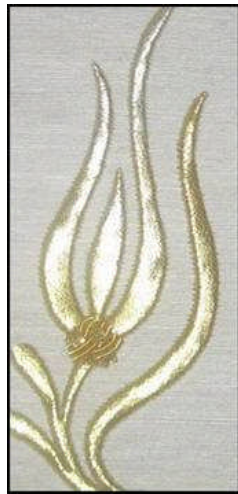
- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tirtıl ve rengine uygun iplik
- Kurt ve rengine uygun iplik
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

TIRTIL VE KURT İLE HASIR İĞNE

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüdesiz de süsleme yapılabilmektedir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tırtıl ve kurtu hasır iğne yapılacakmış desene uygun uzunlukta kesiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tırtılı veya kurtu uygulanacak yere göre büyüklüğünü ayarlayınız. ➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz. ➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilirdiği gibi tek tekte kullanabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fazla olan mumları siliniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bizi, hasır iğne yapmak istediğiniz desenin kenarından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desene uygun uzunlukta kurt veya tırtılı iğneye geçirin.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hasır iğne tek sıra yapılabildiği gibi gruplar halinde de uygulayabilirsiniz. ➤ Bir sıra kurt bir sıra tırtıl şeklinde de uygulama yapabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin şekline göre, A noktasından vereve gelecek şekilde bizi B noktasına batırınız. İğneyi altta geçirin.	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ C noktasına bizi batırınız, iğneyi üstte çıkarınız. İğneye bir parça tırtıl veya kurt geçiriniz. ➤ Bizi verev gelecek şekilde D noktasına batırınız. İğneyi altta alınız. 	 <p style="text-align: center;">Şekil2.3</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ E noktasında bizi batırınız, iğneyi üstte çıkarınız. İğneye tırtıllı veya kurtu geçiriniz. Bizi F noktasına batırınız, iğneyi altta alınız. 	 <p style="text-align: center;">Şekil2.4 Şekil2.5</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tırtıl veya kurt ile hasır iğneyi oluşturabilmek için yukarıdaki işlem basamaklarını tekrarlayarak yapınız. 	 <p style="text-align: center;">Şekil2.6</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tırtıl ile hasır iğne işleminin sonunda iplik altta alınmalı sağlanmalıdır, sonra fazlası kesilmelidir. 	

Resim2.8 :Tırtıl ve kurt ile süsleme

Resim2.9 :Tırtıl ve kurt ile hasır iğne

2.4. Tırtıl veya Kurt ile Kirpik

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası,
- Cülde,
- Biz,
- Tırtıl ve rengine uygun iplik,
- Kurt ve rengine uygun iplik,
- Balmumu,
- Mum bezi,
- Makas.

UYGULAMA FAALİYETİ

TIRTIL VEYA KURT İLE KİRPİK

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilir.
➤ Tırtıl veya kurtu kirpik yapacağınız desene uygun uzunlukta kesiniz.	➤ Tırtılı veya kurtu uygulanacak yere göre büyüklüğünü ayarlayınız.
➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	➤ Fazla olan mumları siliniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Bizi tırtıl veya kurt ile kirpik yapmak istediğiniz desenin kenarından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	 Resim:2.10 ➤ Şekilde görüldüğü gibi tırtıl veya kurtta şekil veriniz. ➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilir gibi tek tek kullanılabilir.
➤ Desene uygun uzunlukta tırtılı veya kurtu iğneye geçirin.	➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz.
➤ İğnenin yüzeye çıktığı noktadan 1- 2 iplik yanına bizi batırınız.	
➤ İğneyi altta alınız. Bizi tekrar kirpiğin hem yanından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ İplik aşağıya çekilirken iyice yerine oturması sağlanmalıdır.

➤ İpliğe tırtılı veya kurtu geçiriniz,1- 2 iplik yanına bizi batırınız. İğneyi altta alınız.	➤ Tırtıl ile yapılan kirpiklerin hepsinin aynı olmasına dikkat ediniz.
➤ Tırtıl veya kurt ile kirpik işleminin sonunda iplik altta alınmalı sağlamlaştırıldıktan, sonra fazlası kesilmelidir.	

Resim:2.11 Kurt ile kirpik çalışması

Resim:2.12 Kurt ile kirpik çalışması

2.5. Tırtıl İle Kordon Bükme

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Dikiş iğnesi
- Tırtıl
- Tırtıl rengine uygun iplik (12 –8 numara yumak)
- Sim
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

TIRTIL İLE KORDON BÜKME

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Tırtıl renginde ipliği iğneye geçiriniz, ucunu düğümleyiniz.	
➤ Tırtılı orta boy iğneden 2-3cm kısa boylarda kesiniz.	
➤ İpliğe yapmak istediğiniz kordon boyunun iki katından 3cm fazla tırtıl diziniz.	➤ Tırtılların yarısını mat diğer yarısını parlak kullanabilirsiniz.
➤ Bükülmüş ipliği düğümleyiniz ucundan bükümünü açıp çıkırığın kancasına takınız, tırtılları birbirine yaklaştırınız, iplik görünmesin.	➤ Tırtılların yarısını sarı, diğer yarısını beyaz tırtıl renkte dizilip iki renkte kordon elde edebilirsiniz.
➤ Çıkırığın büküm yönüne(sağa) doğru iplik iyice bükülünceye kadar çeviriniz.	
➤ Çıkırıktan çıkarınız, tırtıl dizilmiş ipliği ortasından çengele takınız, iki ucunu birleştiriniz.	➤ Hazırladığınız kordonları, süslemelerde, saçak yapımında, örtülerde kullanabilirsiniz.
➤ Çıkırığı sol tarafa doğru tırtıllar iyice bükülünce kadar çeviriniz.	
➤ Bükülmüş kordonu çengelden çıkarınız, iplik tarafından ucunu düğümleyiniz.	➤ Tırtıl ile kordon bükebileceğiniz gibi sim ile de kordon bükebilirsiniz.

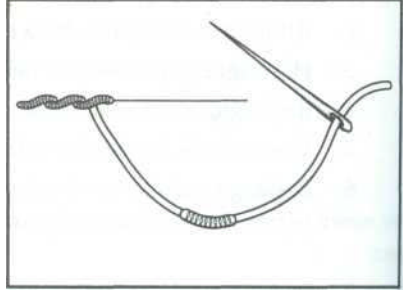
2.6. Tırtıl ile Sap İŖi

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iŖ parçası,
- Cülde,
- Biz,
- Tırtıl rengine uygun iplik (12numara yumak),
- Balmumu,
- Mum bezi,
- Makas.

UYGULAMA FAALİYETİ

TIRTIL İLE SAP İŞİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilmektedir
➤ Tırtıl ile sap işi yapılacağı desene uygun uzunlukta tırtıl kesiniz.	➤
➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	➤ Fazla olan mumları siliniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız
➤ Bizi tırtıl ile sap işi yapmak istediğiniz desenin kenarından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ Sap işi tekniğini dikkate alınız.
➤ Uygun uzunlukta tırtılı iğnenize geçiriniz.	
	Şekil2.7:Tırtı ile sap işi
➤ Desen çizgisi üzerinde tırtılın boyu kadar ara bırakarak bizi batırınız. İğneyi altta alınız.	➤ Bakınız; İşlemeye Hazırlık Modülü.
➤ Desen çizgisi üzerinden bir önceki tırtılın uzunluğunun ortasına gelen noktaya bizi batırınız, iğneyi üstte çıkarınız.	
➤ İğneye tırtılı geçiriniz, tırtılın boyu kadar ara bırakarak bizi batırınız, iğneyi altta alınız.	
➤ Aynı işlem basamaklarını tekrarlayarak tırtıl ile sap işine devam ediniz.	

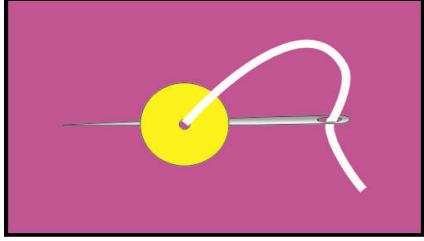
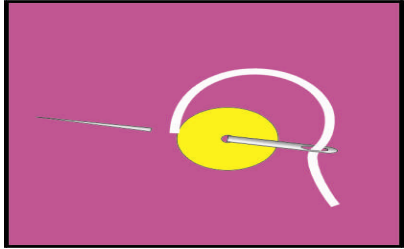
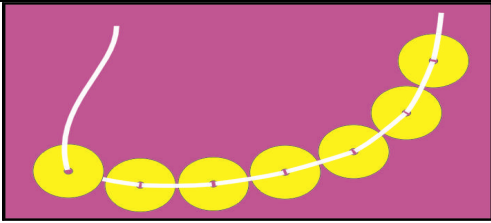
2.7. Pul Dikme

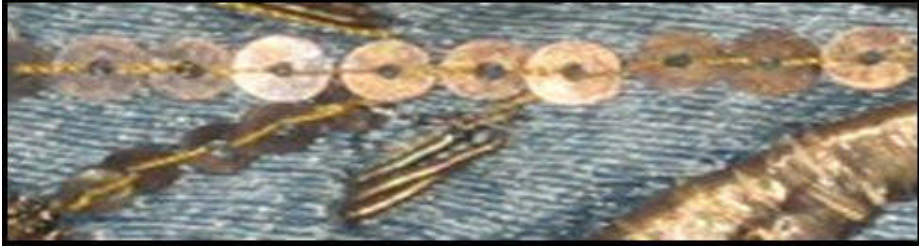
- **Kullanılan Araç ve Gereçler**
  - Hazırlanmış iş parçası
  - İplik(pulun rengine uygun)
  - Pul
  - Boncuk
  - Boncuk iğnesi
  - Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

PUL DİKME

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen üzerinde pul dikilecek yeri tespit ediniz. ➤ İğneye sağlam bir ip geçiriniz. İğneye pulun ortasından geçiriniz(pulun yüzü yukarıya gelsin)	 <p>Şekil2.8</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşlemeyi sağdan sola yapınız ➤ İğneyi pulun sağından ve dibinden batınız. ➤ Soldan bir pul payı bırakarak çıkınız.	 <p>Şekil2.9</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliği sağdan tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Titiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi kumaşın yüzüne çıkınız Pulun solundan ve dibinden çıkarak, pulun ortasına batınız. ➤ İkinci pulu geçiriniz ve aynı işlemi desene göre tekrar ediniz.	 <p>Şekil2.10</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İkinci pulu geçiriniz ve aynı işlemi desene göre tekrar ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pulların aralıklarını eşit yapmaya dikkat ediniz. ➤ Daha ayrıntılı bilgi ve teknikler için bakınız "Pul Boncuk dikimi "modülüne

Resim2.13:Pulla yapılmış süsleme

Resim2.14 :Pulla yapılmış süsleme

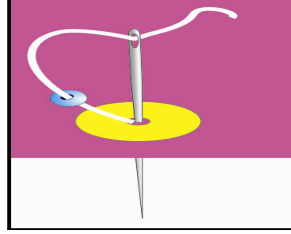
2.8. Pul ve Boncuk Dikme

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- İplik (pulun rengine uygun)
- Pul
- Boncuk
- Boncuk iğnesi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

PUL VE BONCUK DİKME

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen üzerinde pul ve boncuk dikilecek yeri tespit ediniz. ➤ İğneye sağlam bir ip geçiriniz ➤ İpliği kumaşınıza sağlam olarak tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kullanacağınız ipin boncuk ve pulun rengine uygun olmasına dikkat ediniz. ➤ Titiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi kumaşın yüzüne çıkınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneye bir pul ve boncuk geçiriniz (pulun yüzü üste gelsin).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pula uygun boncuk seçiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi pulun ortasından batırın ve kumaşın tersine geçiriniz.	 <p>Şekil2.11</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aynı işlemleri tekrarlayarak işlemeye devam ediniz	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen tamamlanınca ipi tutturup kesiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İş güvenliğine dikkat ediniz.

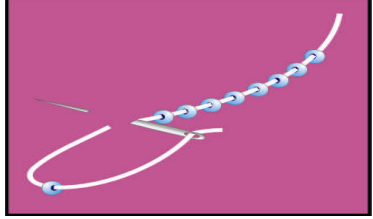
Resim2.15: Pul ve boncuk ile süslenmiş çalışma

2.9. Boncuk Dikme

- **Kullanılan Araç ve Gereçler**
  - Hazırlanmış iş parçası
  - İplik(pulun rengine uygun)
  - Pul
  - Boncuk
  - Boncuk iğnesi
  - Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

BONCUK DİKME

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen üzerinde boncuk dikilecek yeri tespit ediniz. ➤ İğneye sağlam bir iplik geçiriniz ➤ İpliği kumaşınıza sağlam olarak tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Temiz ve düzenli olunuz. ➤ Ekonomik olunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir boncuk geçiriniz.	 <p>Şekil2.12 Boncuk dikme</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Boncuğun uzunluğu kadar sağ tarafa batınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikkatli olunuz
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi ilk çıkış yerinden bir boncuk uzunluğunda soldan çıkınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aynı işlemleri desen özelliğine göre tekrarlayınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen tamamlanınca ipi tutturup kesiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İş güvenliğine dikkat ediniz.

Resim 2.16

2.10. Beyoğlu Taşı Dikme (Stras)

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- İplik (Beyoğlu taşı rengine uygun)
- Boncuk iğnesi
- Beyoğlu taşı
- Stras
- Değişik taş ve pullar
- Makas

Resim 2.17: Beyoğlu taşı ve pul çeşitleri

UYGULAMA FAALİYETİ

BEYOĞLU TAŞI DİKME (STRAS)

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen üzerinde Beyoğlu taşı dikilecek yeri tespit ediniz. ➤ İğneye sağlam bir iplik geçirin.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desene, uygulanacak yere ve ürüne uygun taş seçimi yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliği kumaşınıza sağlam olarak tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İplik madeni kısımlar tarafından kesilebileceğinden sağlam bir iplik kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Belirlediğiniz yere taşı yerleştiriniz, kenarından iğneyi yüzeye çıkarınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi taşın deliğinden karşı tarafa geçirip, taşın dibinden batınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi taşın diğer deliğine gelecek şekilde yüzeye çıkarınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi taşın deliğinden karşı tarafa geçirip, taşın dibinden batınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sağlam olması açısından deliklerden iki defa geçilir, daha sonra diğer taşın dikimine geçilmelidir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desende bulunan süslemeler tamamlayıncaya kadar işlemeye devam ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikkatli çalışınız.

2.11. Tahta Boncuk Sarma

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Sim
- Tahta boncuk
- Büyük dikiş iğnesi
- İplik
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

TAHTA BONCUK SARMA

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tahta ve plastik boncuğun deliğini makasın ucu ile genişletiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Delik küçük olursa boncuğun dışı sarılmadan delik kapanır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İpliği ikiye katlayıp iğneye geçiriniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir metre uzunluğunda 4 kat sim hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simin uzunluğu ve kat sayısı tahta boncuğun büyüklüğüne göre belirleyiniz. ➤ Tırtıl ile de sarabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simlerin ortasından, iğnedeki iki kat ipliğe ilmekle birleştiriniz. Simin kesik uçlarını düğümleyiniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Düğümlediğiniz uçları boncuğun deliğinden geçiriniz, iğneyi simlerin arasından geçirerek sıkıştırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Düğüm tahta boncuğun içinde kalmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simleri elinizle yan yana getirip tutunuz, iğneyi delikten geçirerek simlerin boncuk üzerinde yan yana gelmesini sağlayıp sıkıca çekiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sim ile sarılmış boncuklar giysilerde, takılarda, örtülerde süsleyici olarak kullanılabilir.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tahta boncuğun yüzü simle kaplanıncaya kadar sarmaya devam ediniz.	 <p>Resim2.18</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Simin ucunu boncuğun içinden sağlamlaştırarak kesiniz.	

Resim2.19: Sarılmış boncuk örnekleri

Resim2.20: Boncuk ile süslenmiş bluz

Resim2.21: Bocukla süsleme örnekleri

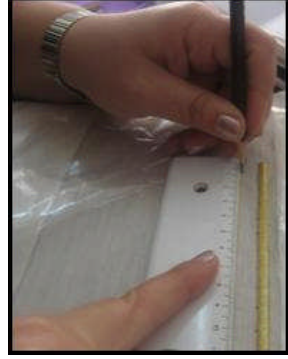

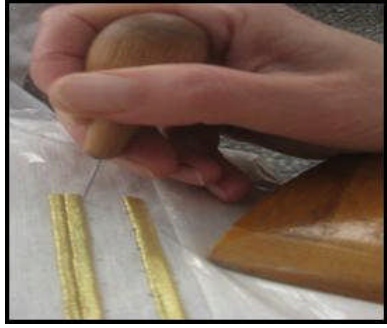
2.12. Kordon İle Atma İŖi Yapmak

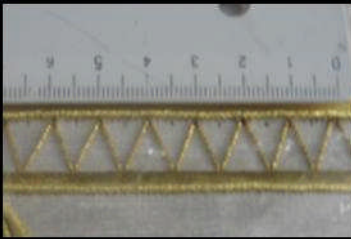
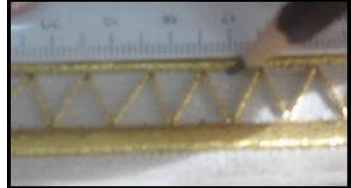
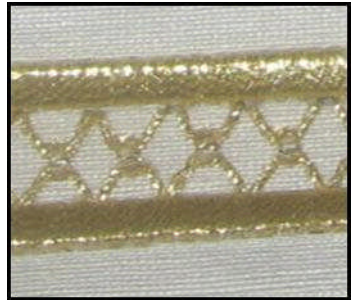
➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- Sim
- Tırtıl
- Hazırlanmış kordon
- Biz
- Cetvel
- Kalem (kurşun kalem)
- Büyük dikiş iğnesi
- İplik (tırtıl rengine)
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

KORDON İLE ATMA İŞİ YAPMAK

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atma işi yapılacak yeri belirleyiniz. ➤ Cetvel ile 1 cm aralıklarla atma işi yapılacak yeri kurşun kalemle işaretleyerek belirleyiniz.	 <p>Resim 2.22</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Karşı tarafın işaretlemesini alttaki noktaların ortasına gelecek şekilde yapınız.	 <p>Resim 2.23</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atma işini yapabileceğiniz sim veya kordonu iğneye geçiriniz, ucunu düğümleyiniz. ➤ Belirlediğiniz ilk noktaya bizi batırınız.	 <p>Resim2.24</p>

<p>➤ İğneyi yüzeye çıkarınız, karşı taraftaki noktaya bizi batırınız, iğneyi alta alınız. Bizi 1- 2 iplik yana batınız, iğneyi üstte alınız. Noktaları takip ederek birinci sırayı bitiriniz.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim2.25</p>
<p>➤ İkinci sıranın işaretlemesini yaparken birinci sıranın ortasına gelecek şekilde işaretlenmelidir.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim2.27</p>
<p>➤ Karşı tarafın işaretlemesini alttaki noktaların ortasına gelecek şekilde yapınız.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim2.28</p>
<p>➤ İğneyi yüzeye çıkarınız, karşı taraftaki noktaya bizi batırınız, iğneyi alta alınız. Bizi 1- 2 iplik yana batınız, iğneyi üstte alınız. Noktaları takip ederek ikinci sırayı tamamlayınız.</p> <p>➤ Kordonlarının birleştiği noktaların tırtıl ile süsleyebilirsiniz.</p> <p>➤ Kordon atma işi desenin şekline göre hazırlayabilirsiniz.</p>	 <p style="text-align: center;">Resim2.29</p> <p>➤ Kordonu aşağıya alınız, sağlamlaştırınız fazlası kesiniz.</p>

Resim2.30 :Çiçeklerde atma işi kullanılmış işleme

Resim2.31: Atma işi ile süsleme

Resim2.32 :Atma işi ile süsleme

2.13. Maraş İşinde İpliklerin Mumlarının Alınması

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- İşlenmesi bitmiş parça
- Ütü
- Mulâj kâğıdı
- Ütü masası

UYGULAMA FAALİYETİ

MARAŞ İŞİNDE İPLİKLERİN MUMLARININ ALINMASI

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ütü masasının üstüne yumuşak dokulu kumaş yerleştirilmelidir.	➤ Havlu veya benzeri kumaşlar.
➤ İşlenmiş olan örtü veya kıyafet ütü masasına tersi serilmelidir.	
➤ İşlenmiş olan kısım üzerine mulâj kâğıdı yerleştiriniz.	➤ Ütü kumaşın özelliğine göre ayarlanacaktır.
➤ Hazır olan ütü ile tersinden mulâj kâğıdının üstünden ütöleyiniz.	➤ Leke olan mulâj kâğıdını atınız.
➤ Bu işlemi mulâj kâğıdına mum lekesi çıkmayana kadar devam ediniz.	➤ Mulâj kâğıdını değiştiriniz.

Resim2.33: İşlemenin tersinden mulâj kâğıdı ile ütülenmesi

Alt ipliğinde kullanılan balmumu ipliğinin mumu alındıktan sonra desenin kenarlarından 2 cm fazla bırakılarak tela yapıştırılır.

2.14. Maraş İşinde İşlemeyi Kartondan Temizleme

- **Kullanılan Araç ve Gereçler**
  - İşlenmesi bitmiş parça,
  - Makas.

UYGULAMA FAALİYETİ

MARAŞ İŞİNDE İŞLEMİYİ KARTONDAN TEMİZLEME

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İşlemesi ve süslemesi tamamlanan işin altındaki fazla iplikleri ve kartonu temizleyiniz.	
➤ Kumaşı germek için yapılan teyellerinizi tersinden keserek temizleyiniz.	
➤ Kartonu dikkatlice çıkarınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşlemenin altından bizin arkası ya da ellinizle destekleyiniz. Karton çıkarılırken desen aralarına girilmeyebilir. ➤ Desenin büyüklüğüne, kumaşın çeşidine ve işlemenin kullanıldığı yere göre temizleme işlemi yapılmalıdır.

Resim 2.34

Resim 2.35: Kartonu temizlenmiş bir işleme

Resim2.36: Tela yapıştırılmış örtü

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem Nu	Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
1	Maraş işinin süslemede kullanılan malzemeleri araştırdınız mı?		
2	Tırtıl ile sarmayı uyguladınız mı?		
3	Tırtilla kum tekniğini uyguladınız mı?		
4	Tırtıl ile hasır iğneyi uyguladınız mı?		
5	Tırtıl ile kirpik yaptınız mı?		
6	Tırtıl ile kordon бүktünüz mü?		
7	Kordon sadece tırtıl ile mi olur?		
8	Tırtıl ile sap işini uyguladınız mı?		
9	Pul dikimini yaptınız mı?		
10	Pul ve boncuğu bir arada kullandınız mı?		
11	Boncuk dikimde nelere dikkat etmeliyiz?		
12	Beyoğlu taşı diktiniz mi?		
13	Tahta boncuk sarmaya başladığınızda düğüm dışarıda mı kaldı?		
14	Tahta boncuk sarması yaparken kurallara uydunuz mu?		
15	Kordon ile atma işi yaptınız mı?		
16	Atma işi yaparken sadece hazır kordon mu kullanabiliriz?		
17	Maraş işinde kullanılan alt ipliğinin balmumunu nasıl fazlasının alınacağını öğrendiniz mi?		
18	Maraş işinde gri karton temizliği uyguladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucun da eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı evet ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Maraş işinde kenar temizliği tekniklerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Maraş işinin kenar temizleme tekniklerini araştırınız. Örneklerini sınıf içinde arkadaşlarınızla inceleyiniz.

3. KENAR TEMİZLİĞİ

3.1. Maraş İşinde Kullanılan Kenar Temizleme Teknikleri Önemi

Maraş işinde kullanılan malzemeler diğer nakışlardan farklıdır. Diğer nakışlarda işlenen kumaşın kendisi ile kenar temizliği yapılırken, Maraş işinde astar, biye, kordon, tırtıl, hazır haçlar veya elde örülen oya vb. ürünlerle kenar temizleme çeşitleri uygulanmaktadır.

Kenar süslemesi yapılan nakışla uygun olmalıdır.

Maraş işi (dival) işlemesi tek yüzlü bir işleme tekniği olduğu için uygulan işlerde astarlanarak kullanılmaktadır. Çanta, cüzdan pano çalışmalarında astar yapılmamaktadır.

Resim3.1:Kenar ve köşesi çalışılmış örtü

3.1.1. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar

- Nakışla uygun kenar süslemesi seçilmelidir.
- Karton temizlendiğinde desen içinde okntler olmaması için tela ile desteklenmelidir.
- Desenin şekline göre tela kesilmeli fazla ya da az olmamalıdır.
- Biten işlerde tela mumlu ipliklerin mumlarının dışa ımasını ve düğümlerin alttan gzkmemesini sağlar.
- Diğer nakışlarda olduğu gibi Maraş işinde işleme kumaşına kenar köşe çalışılmaktadır.

3.1.1.1. Kenar Temizleme eşitleri

- Köşe evirerek,
- Oya yaparak,
- Hazır bant ve harçlarla,
- Pskl yaparak,
- Saçak yaparak.

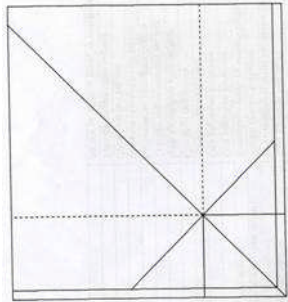
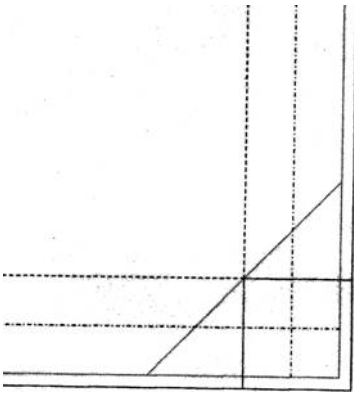
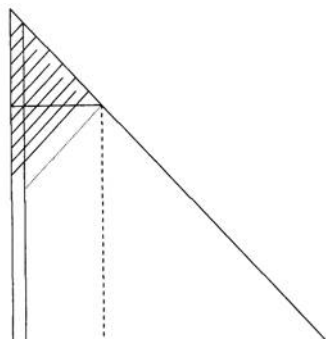
NOT: Ayrıntılı bilgi iin bakınız; “İşlemeye Hazırlık” modl bakınız.

Kşe evirerek

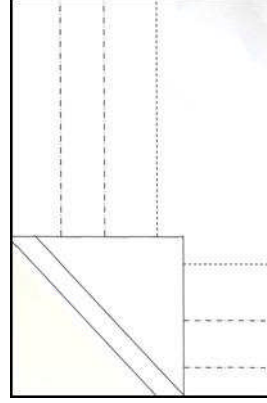
- **Kullanılan Araç ve Gereçler**
  - İşlenmesi bitmiş parça
  - Kalem
  - Cetvel
  - Dikiş iğnesi
  - Toplu iğne
  - Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

KÖŞE ÇEVİRELEREK

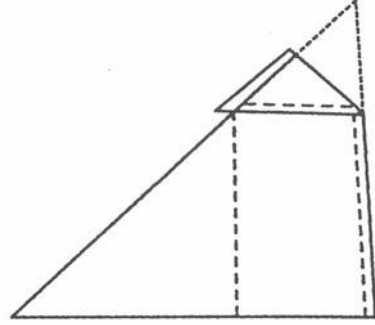
İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Maraş işinde kumaş özelliğine göre köşe çalışması uygulandığı için iplik çekilerek veya çizilerek köşe çalışması uygulanır.</p>	 <p>Şekil 3.1</p>
<p>➤ Katlama payı olarak bitmiş kenar ölçüsünün iki katını ilave ederek teyel alınız Maraş işinde içe katlama payı olan 0.5 cm verilmez, bunun nedeni tersinin astarla kapatılması ve kumaş katının düz yüzünden iz yapacağı için verilmemektedir.</p>	 <p>Şekil 3.2</p>
<p>➤ Kumaşın köşesini, iki kenarını üst üste getirerek teyelleri çakışacak şekilde üçgen olarak katlayınız.</p>	 <p>Şekil.3.3</p>

- Katladığımız kenarlara paralel geriye doğru katlayıp küçük bir üçgen oluşturunuz.
- Tırnak izi yapınız.

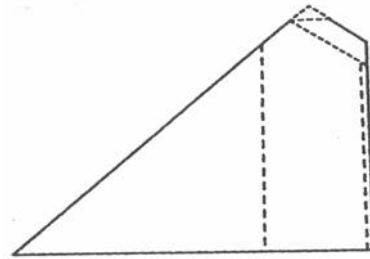
Şekil 3.4

- Tekrar kenarları üst üste getirerek üçgen yapınız.
- Kat izi üzerinden minik teyel yapınız.

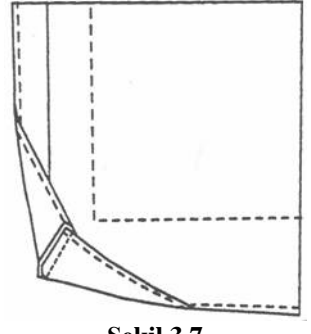
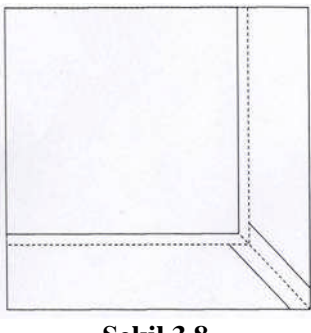
Şekil.3.5

- Kumaşın yüzüne çevirerek kontrol ediniz.
- Düzgün ise geriye çeviriniz.
- Teyel üzerinden makine dikişi yapınız.

Şekil..3.6

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine dikişin den sonra 0,5cm 'den kesiniz(üçgen tarafını)kumaşın ve yapılan işin büyüklüğüne göre kesilen pay fazla olabilir. 	 <p style="text-align: center;">Şekil 3.7</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikiş payını ikiye açınız düz taraftan açtığımız yeri “z” teyelli yapınız. 	 <p style="text-align: center;">Şekil.3.8</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Köşeyi geriye çevirip iğne ile köşesini çıkartınız. ➤ Kenar baskıları hristo teyelli ya da sürfile ile kenar baskısı yapılmaktadır. Bunun nedeni ise işlemenin tersinin astar ile kapatılmasıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşin düz tarafından kalınlık yapmaması için işinizi ütöleyiniz astarlama için hazırlayınız
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşinizi ütöleyiniz astarlama için hazırlayınız. 	

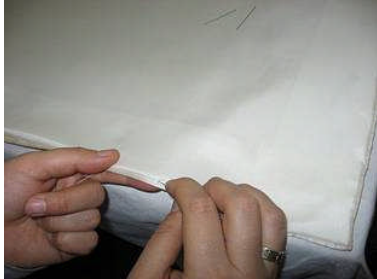

3.2. Bitmiş İşin Astarlanması

➤ Kullanılan Araç ve Gereçler

- İşlenmesi bitmiş parça
- Astarlık kumaş
- Kalem
- Cetvel
- Dikiş iğnesi
- Toplu iğne
- İplik
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

BİTMİŞ İŞİN ASTARLANMASI

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astarlık kumaşı keserken bitmiş işin katlama payından 1 cm daha fazla pay vererek kesiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kenar katlama payı 4cm ise siz 5cm vereceksiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astarlık kumaşın içe kıvrıma ve çekme payları verilerek astarlık kumaş kesimi yapılmalıdır.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kesilen astarlık kumaşın ütüsünü yapınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kenar köşesi çalışılmış örtünün ölçülerinden içe kıvrıma paylarını işaretleyiniz.	 <p>Resim3.2.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşaret aldığınız yerlerden örtünün 0,5cm içerisinden ara baskısı ile örtüyü ve astarlık kumaş birbirine tutturunuz. ➤ Astarlama işiniz bittiğinde işinizi ütöleyiniz.	 <p>Resim3.3.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astarlaması bitmiş işi ütöleyiniz.	 <p>Resim3.4.</p>

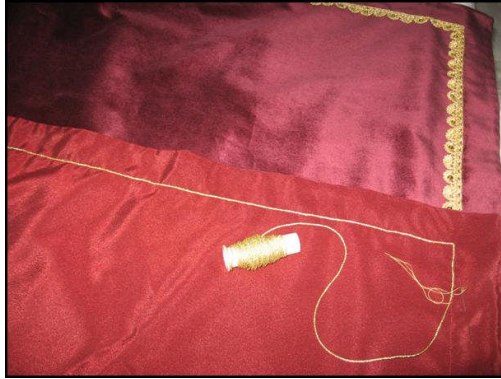
Resim3.5:Astarlanmış örtü

**Resim3 .6:Hazır bant ve harçlarla süslenmiş kıyafet
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Müzesinden)**

**Resim3. 7:Firkete oya yaparak çalışılmış fular
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Sırma Atölyesi)**

**Resim3. 8:Örtünün tersinde oya dikişinin üzerinin kordon dikilerek kapatılması
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Sırma Atölyesi)**

**Resim3.9: Oya yaparak çalışılmış örtü
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Sırma Atölyesi)**

ÖĞRENME FAALİYETİ- 4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Maraş işinde ütü yapma tekniklerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Maraş işinin ütünün önemini araştırınız. Sınıf içinde arkadaşlarınızla ütülenmiş işleri inceleyiniz.

4. ÜTÜ YAPMA

4.1. Ütülemenin Önemi

Desen kumaşa yapıştırılmadan önce kumaşın çok iyi ütülenmesi, işleme sırasında kumaşın kartona gerilerek işlenmesi nedeniyle kumaş çok fazla buruşmamaktadır. Diğer nakış da olduğu gibi kumaş tersinden ütülenmelidir. İşlemeli kısmı ütü yaparken altına havlu vb. yumuşak parçalar koyarak ütülenmelidir.

Resim4.1:Kumaşın ütülenmesi

4.2. Bitmiş İşin Ütülenmesi

4.2.1. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler

- Ütü
- Ütü masası
- Ütü massının üstünde yumuşaklık yapması için havlu veya benzeri kumaşlar
- Bitmiş ürün
- Ütü bezi

4.2.2. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapmak

Yapılan işlemin net, güzel ve daha dayanıklı olması için mutlaka ütülenmesi gerekir. Maraş işi tekniğinde deseni kumaşa yapıştırmadan önce kumaşın net olarak ütülenmelidir.

Kumaş kartona gerilerek işlendiğinden dolayı çok fazla buruşmamaktadır kartondan çıktığı zaman ise tersinden ütülenmeli ve işlemeli kısım çok fazla ütü yapılmamalıdır.

Ütülerken kumaş özelliği dikkate alınmalıdır. Kumaş özelliğine uygun ütü ayarı yapılmaz ise kumaş sararır, hatta bozulabilir.

4.2.3. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

- Ütü yapılacak ortam ve ütü altı temiz olmalıdır.
- Ütü ayarı kumaşa uygun hazırlanmalıdır.
- Ütü sıcaklığı başka bir kumaş üzerinde denenmelidir.
- Maraş işi işlemelerine başlamadan önce; işleme yapılacak kumaşın ve astarın mutlaka ütülenmesi gerekmektedir.
- Kumaşı ütülerken boy ipliği doğrultusunda ütü yapmaya dikkat edilmelidir.
- Kumaşa vevv yönünde ütü yapılmamalıdır, aksi halde kumaş esneyecektir.
- Saten türü kumaşlar buharlı ütü ile ütülenmemelidir.
- Ütü yaparken teyeller sökülmemelidir.
- Narin kumaşlarda ütü yapılırken kumaşın sararmaması için kâğıt kullanılması.

Dikkat: Maraş işinde süslemede kullanılan pul ve boncukların üzerine altında havlu gibi yumuşak kumaşlar serilerek ütü yapılabilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

BİTMİŞ İŞİN ÜTÜLENMESİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ütü masasının üstünü ve çevresini temizleyiniz.	
➤ Ütüyü hazırlayınız.	➤ Ütüyü kumaş özelliğine uygun sıcaklıkta hazırlayınız.
➤ Ütü bezi veya kağıt kullanınız.	➤ Kumaşın sararmaması ve kirlenmemesi için dikkat ediniz.
➤ Kumaşı tersinden ütüleyiniz.	➤ Ütülerken kumaşın en ve boy ipliklerine dikkat ederek ütü yapınız.
➤ Maraş işi tekniğine uygun ütü yapınız.	➤ Ütüleme sırasında pul ve boncukların kararıp bozulmaması için üzerine ütü basmayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem Nu	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Ütü masasının üstünü ve çevresini temizlediniz mi?		
2.	Ütüyi kumaş özelliğine uygun sıcaklıkta hazırladınız mı?		
3.	Ürünün sararmaması için ütü bezi veya kâğıt kullandınız mı?		
4.	Ütü yaparken kumaşın en boy ipliklerine dikkat ettiniz mi?		
5.	Kumaşı tersinden ütülediniz mi?		
6.	Süslemede kullanılan pul ve boncukları tekniğine uygun ütü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 5

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında ürünlerin kalite kontrolünü ve leke temizleme yöntemlerini öğrenip uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde üretim yapan atölyelerde kalite kontrol konusunu araştırınız. Topladığınız verileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Çevrenizdeki üretim atölyesine arkadaşlarınızla giderek kalite kontrol yapımını izleyebilirsiniz.
- Çeşitli kumaşlarda leke yöntemlerini uygulayarak deneyiniz, sonucunu rapor haline getirerek sınıf ortamında paylaşınız.

5. BİTMİŞ ÜRÜNÜN KALİTE KONTROLÜNÜ YAPMAK

5.1. Kalite Kontrol

Hataları tespit etmek, üretilen ürünün standartlara uygunluğunu belirleyen uygulamadır.

Kalite kontrol, ürün yapım aşamasında da uygulanmalıdır. Ürün tamamlandıktan sonra kalite kontrol yapılarak kullanıma hazır hale getirilmiş olur. Kalite kontrol yapılırken şu hususlara dikkat edilir:

- İşleme eksikliği
- İplikleri çekince sökülme
- Ürün ölçülerine uygunluğu
- Alt ve üst yüzeylerde iplik temizleme
- Oluşan lekeleri giderme

5.2. Kalite Kontrolün Amacı

Kalite kontrolün amacı, uyulması gereken kurallar ile ürün arasındaki farklılıkları tespit etmektir. Üretim sonucu ortaya çıkan ürünlerin kullanım uygunluğunu belgelemektir. Hatalı ürünlerin düzeltilmesi veya yenilenmesidir.

5.3. Alt İplik Temizleme

Ürünlerin alt ipliklerini iğne ye takarak işlemenin için den geçirerek, makasla keserek ürünün alt kısmı temizlenir.

5.4. Üst İplik Temizleme

Ürünler, işleme esnasında ve sonra incelenerek işleme eksikliklerini veya hatalı işlenmiş yerlerde düzeltme yapılır.

Ürünlerin yüzeyinde kalan iplikler iğne veya tığ yardımı ile işlemenin altına geçirilip tutturularak temizlenir.

5.5. Tela

Kumaşa farklı usullerle tutturulan ara katmandır. Nakışta kumaşın direncini artırmak için kullanılır. Belli bir sertlik ve form verir, takviye eder ve muntazam olmasını sağlar.

5.5.1. Tela Çeşitleri

- Dokuma telalar
- Yapışkan (preslenmiş) telalar
- Suda eriyen (homojen) telalar

Not: Pul boncuk işleme tekniğinde ince dokunuşlu kumaşlara tokluk vermesi açısından telanın yanı sıra organize mermerşahi gibi kumaşlarda kullanılır.

Kumaş ve telalar ürün tamamlandıktan sonra ince uçlu makas ile kesilerek temizlenir. Bu işlem yapılırken dikkatli davranmak gerekir.

Ayrıntılı bilgi için bakınız,“İşlemeye Hazırlık Modülü”

5.6. Leke Tanımı

Kirletici bir maddenin yüzey üzerinde bıraktığı iz, kumaş veya ürün üzerinde oluşan kirlerdir.

5.6.1. Leke Temizleme Yöntemleri

- Tamponlama Yöntemleri
- Buharlama Yöntemi

Not: Ayrıntılı bilgi için bakınız, “İşlemeye Hazırlık “modüllü

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Hatalı ve eksik işlenmiş ürünleri tespit ediniz.	➤ Bitmiş ürünü gözden geçirerek tekniğe uygunluğunu kontrol ediniz.
➤ Alt iplik temizliği yapınız.	➤ Alt ipliği işlemenin altına gizleyiniz.
➤ Üst iplik temizliği yapınız.	➤ Üst ipliğini işlemenin görüntüsünü bozmayacak şekilde gizleyin.
➤ Leke kontrolü yapınız.	➤ Ürün üzerinde leke olup olmadığını araştırınız.
➤ Leke temizliği yapınız.	➤ Ürün üzerinde leke mevcutsa (bakınız “İŞLEMENE HAZIRLIK” MODÜLÜ) temizleyiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem Nu	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Bitmiş ürünü gözden geçirerek tekniğe uygunluğunu kontrol ettiniz mi?		
2.	Üründe hatalı ve eksik işlenmiş yer varsa tamamladınız mı?		
3.	Ürün üzerinde; alt iplik temizliği yaptınız mı?		
4.	Ürün üzerinde; üst iplik temizliği yaptınız mı?		
5.	Ürün üzerinde; leke kontrolü yapıp, var ise leke temizliği yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

UYGULAMA SORUSU

Bitmiş ölçüsü:

Eni: 40 cm

Boy:60 cm olan kumaş üzerine hazırlanan deseni tekniğe uygun Maraş işi olarak örtü işleyiniz.

İşlem Basamakları
1. Maraş işi tekniğine uygun düz sarmayı uygulayınız.
2. Verev sarmayı uygulayınız.
3. Yarma sarmayı uygulayınız.
4. Kabartmalı sarmayı uygulayınız.
5. Mineli desenlerde delikli sarmayı uygulayınız.
6. Düz pesenti uygulayınız.
7. Verev pesenti uygulayınız.
8. Balıksırtını uygulayınız.
9. Hasır iğneyi uygulayınız.
10. Desene uygun süsleme tekniğini seçiniz.
11. Alt ipliğinin mumun fazlasını mulâj kâğıdını desenin üstüne yerleştiriniz ve üstünden ütöleyiniz.
12. Gri kartonun fazlasını çıkarınız, desen aralarına girmeyiniz.
13. Desenin dış hatlarını 2 cm fazla tela kesin ve desen üzerine yapıştırınız.
14. İşinizin bitmiş ütüsünü yapınız.
15. İşinizin kenar, köşe çalışmasını yapınız.
16. İşinizi astarlayınız.
17. Bitmiş işin ütüsünü yapınız.
18. Bitiş işin kalite kontrolünü yapınız.

KAYNAKÇA

- T.C. MEB.Kız Teknik Öğretim Ankara Olgunlaşma Enstitüsü, Sırma Atölyesi Şefi: Ayşenur USTA ,Öğrt: Fatma Acun Yozgat,Öğrt: Kamile Boyan
- T.C. MEB.Kız Teknik Öğretim Ankara Olgunlaşma Enstitüsü, **Hasat Dergisi**, Ankara -1991.
- KÖKLÜ Hülya, **El İşlemeleri**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul,2002.
- KORKUSUZ YÜKSEL Süheyla, **Nakış**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul,1997.
- MARKALOĞLU Şehdabe, **Dival İşlemesi**, Ankara,2004.
- ÖZCAN (TUĞTAŞ) Fatma, **Türk Nakışları** Öğretim Yaprakları, Ankara,1994.